

La 17an de novembro 2016

Nukleenergia politiko de najbaraj landoj

Vjetnamio prokrastis konstruadon de nukleaj reaktoroj

La 6an de novembro klariĝis, ke la komunista partio de Vjetnamio instrukiis al la registaro, ke tiu prokrastu konstruadon de la nukleaj reaktoroj, ĉar estas tre malfacile elspezi tiom da mono al la konstruado.

En 2010 Japanio sukcesis ricevi mendon de du nukleaj reaktoroj en Vjetnamio, sed pro tiu ĉi decido konstruado povos multe prokrastiĝi, do tio estos granda bato al la japana ĉefministro Abe, kiu intencas eksporti plej multajn japanajn reaktorojn al eksterlando por prospero de la japana ekonomio.

En Vjetnamio en tiu ĉi marto la registaro publikigis, ke la unua reaktoro ekfunkcios en 2028, sed pluraj el la nove elektitaj estraranoj timis malboniĝon de la financa situacio pro la konstruado kaj danĝeron de nuklea energio. Tamen la respondeculo de la ministerio pri ekonomio neis la eblecon ĉesigi konstruadon mem.

(Laŭ la ĵurnalo Mainiĉi, la 7an de novembro 2016)

Tajvano decidis forĵeti ĉiujn nukleajn centralojn ĝis 2025

En Tajvano, en 2015 elektro el la nukleaj centraloj okupis 14,1%, kaj nun funkcias 3 reaktoroj en tri centraloj. Post la akcidento de Fukuŝima kontraŭnuklea opinio

plifortiĝis kaj en majo s-ino Càì Yīngwén, kiu promesis forĵeton de nuklea energio, elektiĝis kiel la prezidento de Tajvano. Ĉiuj reaktoroj en Tajvano fariĝos 40-jara ĝis 2025. En la reviziota leĝo pri elektro-industrio estos klare enskribite por fermi la vojon al refunkciigo, ke ĝis 2025 ĉiuj reaktoroj ĉesos funkcii.

La 23an de oktobro en la ĵurnalo Asahi aperis intervjuo kun s-ro Lee (李世光), la tajvana ministro pri ekonomio, kiun mi tradukos.

--- Kial Tajvano celas forĵeti nukleajn centralojn?

S-ro Lee: Post la akcidento en Fukuŝima multe ŝanĝiĝis publika opinio. La nova registaro montris forĵeton de ĉiuj reaktoroj kaj antaŭenigon de recikliga energio kiel sian klaran celon. Kiam la industria mondo kontaktas, ke tiu celo ne ŝanceliĝos, ĝi pozitive investos por recikliga energio kaj naskos grandan ŝanĝon.

--- Sajnas, ke tempo mankas.

S-ro Lee: Antaŭ ol ni klare montris nian celon, oni argumentis pri malfacileco kompensi perdotan 14,1% da elektro kaj dubis pri stabileco de tiu energio, kaj la konkludo estis, ke dependi de recikliga energio estos malfacile, kaj pri traktado de uzitaj nukleaĵoj, oni ĉesis pensi serioze kaj evitis konkludon. Tia pensmaniero estas la plej granda malamiko de recikliga energio.

--- Kiel vi ŝanĝos?

S-ro Lee: Nun produkti elektron el sunenergia estas teknike sufiĉe mature, kaj sunenergiaj paneloj malmultekostiĝis. Por Tajvano naskiĝos granda bonŝanco.

En la markolo de Tajvano blovas fortaj ventojn, do produkti elektron el ventoj estas plej eble. Tamen mankas sufiĉa teknologio al Tajvano, do ni atendas helpon de Japanio.

Recikliga elektro ne povos estis baza energio, sed se ni kombinos diversspecajn recikligajn energiojn, ni povos fari ĝin same kiel baza energio. Dume ni ekspluatos teknologiojn de energiakmulado kaj antaŭenigos elektroŝparadon.

--- Ĉu tio estas plenumbla?

S-ro Lee: Kiam ni celas forĵeton de nukleaj reaktoroj, ni ne demandu nin, ĉu ni povos anstataŭigi nuklean energion per recikliga energio, sed ni cerbumu pri tio, kia politiko estas necesa por ke ni ne lasu la problemon de uzitaj nukleaĵoj al nia posta generacio.

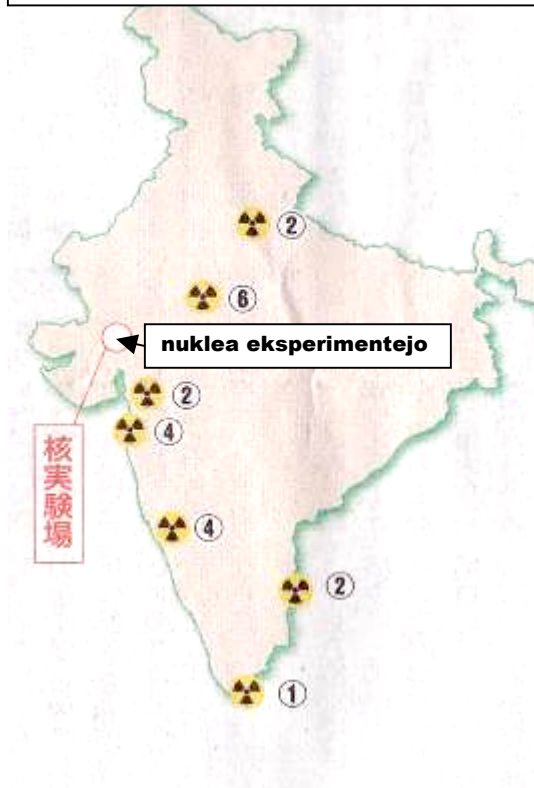
Tajvano saĝe elektis novan prezidenton kaj direktis sin al la ĝusta vojo, dume en Japanio oni elektis tiun aĉan ĉefministron kaj permesas, ke li refunkciigu pli kaj pli da nukleaj reaktoroj kaj eĉ permesas, ke li eksportu japanajn reaktorojn al eksterlando.

Japanio kaj Barato interkonsentis pri nuklea energio

La 11an de novembro la japana ĉefministro kaj la barata ĉefministro subskribis la konsenton pri nuklea energio. Per tiu interkonsento Japanio povos eksporti nukleajn reaktorojn (inkludante nukleaĵojn, maŝinojn, instalaĵojn kaj teknologiojn) al Barato.

Barato eksperimentis atombombon en 1974 kaj en 1998 eksperimentis ĝin duan fojon. Ĝi ne subskribis Pakton pri ne-Proliferado de nukleaj armiloj (angle, *Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*: NPT), tial multaj timas, ke tiu interkonsento plifaciligos ekspluatadon de nukleaj armiloj en Barato.

Funkciantaj nukleaj centraloj en Barato. (La numeroj montras nombron de reaktoroj.)

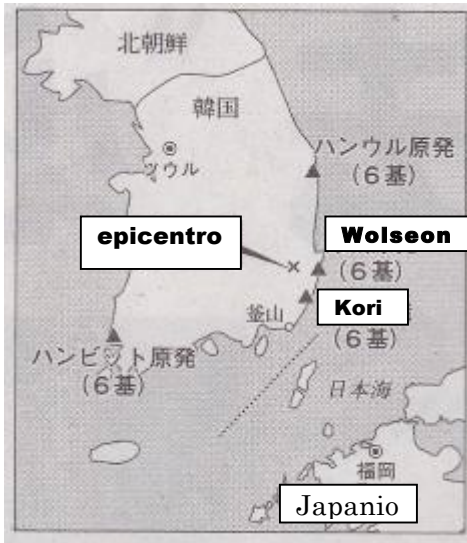

Japanio suferis/as pro la du atombomboj faligitaj sur sian teron, do ĝi havas devon proponi abolon de nukleaj armiloj en la mondo, sed la nuna registaro agas tute male. S-ro Sakuma Kunihiko, reprezentanto de la suferantoj de la atombomboj, forte protestas, dirante: “Barato ne subskribis la Pakton. Eksportotaj nukleaĵoj povos esti uzitaj por produkti nukleajn armilojn. La ĉi-foja interkonsento kontraŭas la celon de

NPT, kaj sekve Japanio povos engaĝiĝi en produktado de pli da nukleaj armiloj en Barato”.

La 27an de novembro Japanio eĉ rifuzis subskribi la rezolucion pri okazigo de kunsido de Unuiĝintaj Nacioj por aboli nukleajn armilojn en la asembleo de UN. Nun Japanio fariĝis tute ne respektinda lando en la mondo.

Tertremo kaj nukleaj centraloj en Koreio

La 12an de septembro okazis tertremo kun 5,8 magnitudoj en Koreio. Tiu ĉi tertremo okazis najbare de la du nukleaj centraloj Wolseong (月城) kun 6 reaktoroj kaj Kori (古里) kun 6 centraloj, kaj ene de radiuso de 30 kilometroj de tiuj centraloj loĝas 3,8 milionoj da homoj. La registaro insistas, ke la centraloj estas sufiĉe forte

konstruitaj kontraŭ tertremoj, sed protestantoj proponas forĵeton de malnovaj kaj malfortaj reaktoroj kontraŭ tertremoj kaj ĉesigon de konstruado de novaj reaktoroj n-roj 5 kaj 6 en la nuklea centralo Kori.

(Laŭ la ĵurnalo Akahata la 20an de septembro 2016)

HORI JASUO